

УДК 687(073)

ORCID: 0000-0002-5126-583X

Хоменко Людмила

Khomenko Liudmyla

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної освіти
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of
Technology Education, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

e-mail: makarova.eva@meta.ua

**АНАЛІЗ ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ І НАВИЧОК
УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ РУЧНИХ
ШВЕЙНИХ РОБІТ**

**ANALYSIS OF THE EXPERIENCE OF FORMATION OF SKILLS
AND CAPABILITY OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE
PROCESS OF PERFORMING HAND SEWING WORKS**

Анотація. На заняттях у шкільних майстернях, на відміну від інших, домінує ручна праця. У процесі нашого дослідження з обробки та виготовлення рекомендованих програмою об'єктів праці ми намагалися створити сприятливі умови для виконання ручних швейних видів робіт. Нами доведено, що уроки, проведені з використанням таких методів навчання, несуть дітям відчуття глибокого задоволення від результатів їхньої творчої праці.

В статті розглянуті питання навчання учнів ручним швейним роботам. Проведено аналіз досвіду роботи вчителів, виявлені цікаві прийоми та методи навчання.

Abstract. *There is no doubt that forming a younger generation's positive attitude to work is important. This process is not easy and quite long. It should begin in the family, when the child becomes able to realize himself as a person in the world around him. At school age, the entire burden of educating a positive attitude to work falls on the shoulders of teachers, and teachers of labor training, in particular.*

Manual labor dominates while having classes in school workshops. In the process of designing and manufacturing the objects of work recommended by the program, favorable conditions are created for the combination of physical and mental work of students, and this is of natural need for the growing organism. High-level work lessons bring children a feeling of deep satisfaction and joy not only from the results of their creative work, but also from the hard work of muscles. In the process of work there are conditions favorable for the education of students in the spirit of conscious discipline, love of work, careful economic attitude to private and public property.

Educating students' positive attitude to work involves: direct participation of students in socially useful productive work; developing in them a conscious attitude to work as the most important public duty; understanding the need for it for self-determination in life; formation of high moral qualities of a new person; attitude to work as a conscious and first vital need, as the essence of human existence, a source of joy and happiness; understanding of a decisive, careful attitude to the results of work; ability to work honestly and creatively for the benefit of society; the desire to increase public property through their work, the development of students' life ideas about different forms of ownership, the plan, labor and production discipline, wages, the ability to value every hryvnia earned, intolerance of the violation of labor discipline, irresponsibility at work, mismanagement, waste of natural resources, and the plunderers of the people's good.

Students' attitude to work, and consequently the effectiveness of the process of education depends on the working conditions of adolescents. In educational workshops everything should be accustomed to order and beauty. There is an objective connection between the efficiency of work and the attitude to it: a positive attitude increases labor productivity, strengthens its educational value and, conversely, a negative one reduces, weakens, and sometimes nullifies its educational opportunities.

Ключові слова: асортимент, ручні роботи, швейні роботи, вміння, навички, вироби, знання, завдання, діяльність, прийоми роботи

Keywords: assortment, handmade, sewing work, skill, skills, ware, knowledge, task, activity, methods of work.

Постановка проблеми. Відомо, що уроки трудового навчання потребують солідного матеріального забезпечення, чого в багатьох школах немає і в найближчий час не буде. Тому виконанню ручних робіт в цих класах надають великого значення. Учні бажають активно працювати і виявляють значну зацікавленість до роботи ручними інструментами і на простих технологічних машинах. Учні прагнуть «через руки» відчувати властивості різних конструкційних матеріалів. Одночасно учні: знайомляться з основними принципами обробки матеріалів, одержують певні навички виконання простих робіт, відпрацьовують координацію рухів, тренують певні групи м'язів, розвивають окомір, виробляють відповідальність за результати праці, гордість за якісно виконану роботу.

Установлено, що значний вплив на ставлення учнів до праці справляє радість успіху, який окриляє учня, зміцнює впевненість у своїх силах і надихає на подальшу активну діяльність. На жаль, ця закономірність ще мало використовується педагогами в організації як навчальної, так і трудової діяльності учнів. Часто вчителі зосереджують увагу на помилках у діяльності учня, а не на їхніх успіхах, що призводить

до глибоких переживань, смутку і часто до негативного ставлення до праці. Тому вчителю трудового навчання треба організувати працю школярів так, аби вона забезпечувала успішне виконання ними трудових завдань. А для цього слід ставити перед учнями посильні завдання і заздалегідь озброювати їх знаннями та вміннями, потрібними для досягнення успіху.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження з особливостей методики викладання, розробки та виготовлення швейних виробів відображається в роботах таких науковців: Бакан Л.А., Веремійчук І.М., Горобчишиної В.С., Григорової Л.С., Єжової О.В. Бакан Л.А. займається проблемою дослідження ниткових з'єднувань – основних з'єднувань, що застосовуються у процесі виготовлення швейних виробів різного призначення. Вона розглядає питання оцінки якості ниткових швів сучасних засобів з'єднання, які використовуються для виготовлення продукції швейної галузі, швейних ниток та голок, а також розробляє рекомендації щодо їх підбору в залежності від матеріалу, з якого виготовляється виріб [1]. Веремійчук І.М. досліджує проблему компетентнісного підходу до методики трудового навчання в загальноосвітньому закладі, аналізує основні питання методики трудового навчання відповідно до навчальних програм і програм методики трудового навчання у вищих педагогічних навчальних закладах [5]. Горобчишина В.С. досліджує термінологію технології швейних виробів, нею розроблено класифікацію технологічних методів та типів робочих процесів з'єднання і формування – основи технологічних процесів виготовлення швейних виробів й проектувальних робіт [6]. Григорова Л.С. аналізує зміст сучасних методичних систем виконання технологічних операцій по виготовленню швейних виробів [7]. Єжова О.В. займається розробкою сучасних технологій з оброблення швейних виробів та технологічних послідовностей пошиття окремих швів, вузлів та швейних виробів. В її

працях значна увага приділяється аналізу та методиці виконання ручних декоративних швів, що традиційно застосовувались при виготовленні українського костюма [8].

Формування мети статті. Враховуючи досвід вчителів трудового навчання з формування вмінь і навичок учнів ручним видам робіт та вдосконалення методів їх обробки, ми провели експеримент по впровадженню його в навчальний процес.

Проведений аналіз проблеми, яка нами вивчається, дозволив виявити такі недоліки: низька організація конструкторської діяльності школярів на уроках з розробки оздоблень одягу; не враховується вплив соціальних умов і фізіологічного розвитку підлітків; не застосовується індивідуальний диференційований підхід, який враховує ступінь підготовленості учнів, їх інтереси та потенціальні можливості кожного, психолого-педагогічні умови розвитку.

На основі вивчення закономірностей формування та розвитку творчого потенціалу особистості в процесі виконання ручних робіт необхідно було провести пошук і апробацію нових технологій ручних робіт, форм і методів роботи з учнями для створення цілісної, цілеспрямованої системи організації технологічної діяльності школярів в процесі вивчення трудового навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Програмою з трудового навчання пропонується пошиття та оздоблення швейних виробів.

Виготовлення такого асортименту дозволяє прищепити учням відповідні навички з виконання ручних робіт, ознайомити з видами оздоблень виробів ручними видами робіт, навчити прийомам їх виконання, які знадобляться у їх майбутній трудовій діяльності [1, с. 21].

Учнів необхідно навчити: підбирати тканину для виготовлення виробу, способам обробки деталей з урахуванням властивостей тканини, ознайомити з процесами розкроювання виробів, економними витратами

тканини при розкроюванні (для цього їм необхідні знання з техніки і технології) [3, с. 23].

Вивчаючи досвід вчителів трудового навчання, ми провели аналіз формування вмінь і навичок в учнів при виконанні ручних робіт.